

Công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các trung đoàn bộ binh trong quân đội - thực trạng và giải pháp

ThS. NGUYỄN NGỌC ANH

Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng; Email: ngocanhqd2@gmail.com

Tóm tắt: Bài viết đánh giá thực trạng công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các trung đoàn bộ binh, qua đó đưa ra một số giải pháp đối mới góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, quản lý, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ quân đội trong tình hình mới.

Từ khóa: giáo dục, rèn luyện kỷ luật; hạ sĩ quan, binh sĩ; trung đoàn bộ binh.

Kỷ luật là sức mạnh của quân đội, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: "Tổ chức là cơ thể của quân sự. Kỷ luật là sinh mệnh của quân sự"^[1]. Công tác giáo dục, rèn luyện (GDRL) kỷ luật là một nội dung của công tác huấn luyện bộ đội, là chức năng, nhiệm vụ của lãnh đạo, chỉ huy các cấp nhằm trang bị, củng cố kiến thức toàn diện về pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội, chuẩn mực đạo đức, văn hoá ứng xử, lối sống, hình thành thói quen, hành vi đúng, tác phong chính quy, mẫu mực, đồng thời còn là quá trình loại bỏ những hành vi không đúng và tác phong thiếu chuẩn mực không phù hợp với hoạt động quân sự; góp phần định hướng tư tưởng, hướng dẫn hành động cho hạ sĩ quan, binh sĩ (HSQBS) trong chấp hành pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội, hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

1. Thực trạng công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các trung đoàn bộ binh trong quân đội

Thời gian qua, các chủ thể, lực lượng ở trung đoàn bộ binh (TĐBB) đã luôn nhận thức đúng trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Cấp ủy, tổ chức đảng đã ra nghị quyết chuyên đề về xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật. Chỉ huy các cấp đã phát huy vai trò, trách nhiệm trong chỉ huy, quản lý, điều hành, cụ thể hoá nghị quyết thành chương trình, kế hoạch đề quán triệt, giáo dục, tổ chức thực hiện ở các cấp. Đội ngũ cán bộ, đảng viên luôn gương mẫu chấp hành pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội, các quy định của đơn vị.

Nội dung, hình thức, biện pháp công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS đã có sự đổi mới cơ bản phù hợp với đối tượng. Nội dung công tác GDRL kỷ luật đã thể hiện được tính toàn diện, thiết thực tập trung vào lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý, điều hành thực hiện nghiêm các nghị quyết, chỉ

thị, điều lệnh, điều lệ, quy định của quân đội và đơn vị về xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật và các nội dung về xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện; thường xuyên tổ chức kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm, kịp thời khắc phục những khuyết điểm, hạn chế trong lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý điều hành GDRL kỷ luật cho HSQBS. Hình thức, biện pháp đã có sự đổi mới, vận dụng linh hoạt, sáng tạo phù hợp với đối tượng và nhiệm vụ đơn vị: đã tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho các tổ chức, lực lượng; đổi mới việc nghiên cứu, quán triệt nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch, chương trình của các cấp; ra nghị quyết chuyên đề lãnh đạo công tác xây dựng chính quy, chấp hành kỷ luật; gắn hoạt động GDRL kỷ luật cho HSQBS với các hoạt động của đơn vị; đổi mới việc xây dựng, củng cố, kiện toàn lực lượng nòng cốt, bảo đảm cơ sở vật chất, trang bị, phương tiện phục vụ công tác GDRL kỷ luật; tăng cường phối hợp, hiệp đồng giữa các TĐBB với các tổ chức, lực lượng liên quan. Phần lớn HSQBS đã nêu cao trách nhiệm trong chấp hành pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội, các chế độ quy định của đơn vị.

Tuy nhiên, nhận thức, trách nhiệm của một số chủ thể, lực lượng còn hạn chế: chưa xác định đúng trách nhiệm của mình đối với công tác GDRL kỷ luật; chưa có sự tham gia đồng bộ của các chủ thể, lực lượng nên triển khai thiếu đồng bộ, nhất là các biện pháp lãnh đạo, chỉ huy, quản lý. Nội dung công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS có thời điểm chưa được quan tâm đúng mức, chưa sát đối tượng và đặc điểm đơn vị. Hình thức biện pháp còn đơn điệu, xơ cứng, nặng về hành chính, thiên về xử phạt, coi nhẹ giáo dục thuyết phục; chưa chú trọng kết hợp giữa duy trì nề nếp, chế độ với chăm lo, đảm bảo đời sống cho HSQBS. Mức độ chuyển biến về chấp hành kỷ luật của một bộ phận HSQBS còn chậm, chưa vững chắc; kết quả học tập, rèn

luyện chưa cao. Một số HSQBS chưa tích cực tu dưỡng, rèn luyện, chưa khếp mình vào khuôn khổ, kỷ luật của quân đội; chấp hành chế độ ra vào doanh trại, lễ tiết tác phong quân nhân và quy định của đơn vị còn bộc lộ nhiều hạn chế, nhất là trong ngày nghỉ, giờ nghỉ. Nguyên nhân của những hạn chế là do năng lực lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện của một số cấp ủy, chỉ huy, cán bộ các cấp còn hạn chế; sự phối hợp giữa các tổ chức, các lực lượng có lúc, có nơi chưa được thường xuyên, thống nhất; ý thức trách nhiệm, nỗ lực phấn đấu vươn lên của một số HSQBS chưa cao, chưa tích cực, tự giác trong tự GDRL kỷ luật.

2. Giải pháp đổi mới công tác giáo dục, rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở các trung đoàn bộ binh trong quân đội

Một là, tạo sự chuyển biến nhận thức về trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng đối với đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS ở các TĐBB. Là giải pháp quan trọng nhằm thống nhất nhận thức và hành động của các tổ chức, các lực lượng; vì hoạt động đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS chỉ có thể thu được kết quả tốt khi các chủ thể, lực lượng có nhận thức đúng, trách nhiệm cao trong tổ chức thực hiện. Nội dung tập trung vào: tạo sự chuyển biến tích cực về kỷ luật quân đội, pháp luật nhà nước; về vị trí, vai trò, tầm quan của đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS; về thực trạng công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS; sự cần thiết phải đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS; về vai trò, trách nhiệm, chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức, lực lượng; về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng đi đôi với ngăn ngừa, khắc phục những nhận thức lệch lạc, sai trái. Hình thức, biện pháp tạo sự chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng.

Hai là, tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, sự chỉ đạo, quản lý của chỉ huy đơn vị công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS ở các TĐBB. Là giải pháp nhằm phát huy vai trò, trách nhiệm của các chủ thể trong lãnh đạo, chỉ đạo đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Trước hết, đối với cấp ủy, tổ chức đảng, trên cơ sở nghị quyết, chỉ thị, quy định, hướng dẫn của trên về xây dựng chính quy, chấp hành kỷ luật, thực trạng tình hình chấp hành kỷ luật của HSQBS, tình hình thực tiễn đơn vị để xác định các chủ trương, biện pháp lãnh đạo công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS, khi cần thiết có thể ra nghị quyết chuyên đề. Trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo, các cơ quan chức năng thường xuyên bám sát đơn vị, đối tượng HSQBS để hướng dẫn, kiểm tra, đánh giá đúng tình hình chấp hành kỷ luật để kịp thời lãnh đạo cấp ủy, chỉ huy cấp dưới có những chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ

đạo, quản lý, điều hành, tập trung khắc phục những khâu yếu, mặt yếu, xử lý kịp thời, nghiêm minh các trường hợp vi phạm pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. *Đối với người chỉ huy,* cần bám nắm các chỉ thị, quy định, nghị quyết của các cấp để cụ thể hoá thành chương trình, kế hoạch, ban hành các quy chế, quy định về xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật; thường xuyên trao đổi, thống nhất với chính ủy, chính trị viên để đưa các nội dung, hình thức, biện pháp GDRL kỷ luật phù hợp; chỉ đạo cơ quan chức năng duy trì nghiêm nền nếp, chế độ ngày, tuần; thực hiện tốt nhiệm vụ chỉ huy, quản lý, điều hành tổ chức đơn vị thực hiện; định kỳ tổ chức sơ, tổng kết, rút kinh nghiệm công tác GDRL kỷ luật để đánh giá những ưu điểm, hạn chế, nguyên nhân, biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân tích cực trong rèn luyện, chấp hành nghiêm kỷ luật, đồng thời phê bình, nhắc nhở những nhận thức chưa đúng, hành vi sai trái. *Đối với cơ quan chức năng,* cần bám sát văn bản của cơ quan cấp trên, nghị quyết của cấp ủy, kế hoạch người chỉ huy để tham mưu kịp thời các nội dung, hình thức, biện pháp thực hiện; kịp thời chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, giám sát các đơn vị tổ chức thực hiện nghiêm các chỉ thị, quy chế, quy định về quản lý, GDRL kỷ luật trong đơn vị; kịp thời báo cáo cấp ủy, người chỉ huy về tình hình tư tưởng, kỷ luật và chỉ đạo đơn vị xử lý có hiệu quả các vấn đề nảy sinh trong công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS.

Ba là, đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Là giải pháp có tính đột phá trong đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS.

- *Đổi mới nội dung công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS* tập trung vào: đổi mới nội dung lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng; chỉ đạo, quản lý, điều hành của người chỉ huy; hướng dẫn, kiểm tra, giám sát của các cơ quan chức năng. Đổi mới nội dung giáo dục, bồi dưỡng kiến thức về pháp luật nhà nước, điều lệnh, điều lệ quân đội, các quy chế, quy định của Bộ Quốc phòng về xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật; đổi mới nội dung quản lý, điều hành việc duy trì điều lệnh, điều lệ, các chế độ quy định về hành chính quân sự, nền nếp xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật; đổi mới nội dung quản lý các mối quan hệ xã hội, tình hình chấp hành kỷ luật của HSQBS.

- *Đổi mới hình thức công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS* theo hướng: thực hiện tốt giáo dục chính trị hàng năm gắn với GDRL kỷ luật cho HSQBS; thực hiện Ngày pháp luật, Ngày chính trị - văn hoá, tinh thần kết hợp với tuyên truyền pháp luật, kỷ luật; duy trì và phát huy hiệu quả các mô hình ☐ Tổ tư vấn tâm lý, pháp lý ☐ ☐ Chuyện tốt ở đại hội ☐ ☐ Tổ 3 người cùng tiến ☐ ☐ Mỗi tuần một điều

luật^[1], phong trào “Thanh niên tự quản”^[2]; khai thác, sử dụng có hiệu quả hệ thống các thiết chế văn hoá ở đơn vị.

- *Đổi mới biện pháp GDRL kỷ luật cho HSQBS* tập trung vào đổi mới các biện pháp tuyên truyền, giáo dục pháp luật, kỷ luật; các biện pháp giảng dạy (thuyết trình, vấn đáp, trực quan, thảo luận nhóm, luyện tập, thực hành^[3]); đổi mới biện pháp thông tin pháp luật, kỷ luật thông qua các phương tiện thông tin đại chúng như truyền hình, truyền thanh nội bộ, sách báo, các loại hình văn hoá nghệ thuật giúp cho HSQBS nắm được đầy đủ thông tin, nội dung những quy định của pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội ở mọi lúc, mọi nơi; đổi mới biện pháp nói chuyện, trao đổi, tư vấn tâm lý để tuyên truyền, GDRL kỷ luật cho HSQBS những vấn đề lý luận, thực tiễn về pháp luật nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị mà HSQBS chưa rõ, còn vướng mắc sẽ được chia sẻ kinh nghiệm, cách sửa chữa, khắc phục để nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chấp hành kỷ luật cho HSQBS; đổi mới biện pháp nêu gương, các chủ thể trực tiếp GDRL kỷ luật tự nêu gương hoặc nêu những tấm gương điển hình trong tự giác chấp hành nghiêm pháp luật, kỷ luật trong và ngoài quân đội để tuyên truyền, GDRL cho HSQBS; đổi mới biện pháp xử lý tình huống thông qua đóng vai xử lý các tình huống trong các phiên toà, các buổi sinh hoạt phê bình, xét kỷ luật quân nhân để kích thích tính ham học hỏi, cầu tiến bộ, thích khám phá, sáng tạo, tự khẳng định mình; đổi mới biện pháp lấy tập thể để rèn cá nhân.

Bốn là, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HSQBS trong tự giáo dục, rèn luyện kỷ luật. Là giải pháp có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Trước hết, *đối với lãnh đạo, chỉ huy và đội ngũ cán bộ quản lý* cần thường xuyên phổ biến những kiến thức, phương pháp, kinh nghiệm và xây dựng động cơ, thái độ, trách nhiệm, ý chí quyết tâm tự quản lý, rèn luyện cho HSQBS; lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức bảo đảm ngày càng tốt hơn những điều kiện phục vụ sinh hoạt, học tập, công tác của HSQBS; thường xuyên tổ chức kiểm tra, đánh giá rút kinh nghiệm kết quả tự GDRL kỷ luật của HSQBS; luôn chăm lo xây dựng các tổ chức trong đơn vị vững mạnh, xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, đặc biệt là cán bộ quản lý luôn là tấm gương sáng, mẫu mực về nhân cách, là trung tâm đoàn kết, dân chủ và kỷ luật nghiêm. *Đối với HSQBS* cần nhận thức sâu sắc vai trò, tầm quan trọng của tự GDRL kỷ luật, luôn chủ động, tự giác rèn luyện mọi lúc, mọi nơi, xây dựng động cơ thái độ trách nhiệm đúng, có ý chí quyết tâm khắc phục khó khăn để thực hiện mục tiêu đã xác định; chủ động đề ra kế hoạch rèn luyện phù hợp; trong quá trình tự GDRL

kỷ luật luôn dựa vào tổ chức và tập thể, khiêm tốn, lắng nghe tiếp thu sự đóng góp, chỉ bảo của các tổ chức và cán bộ đơn vị, kịp thời phát hiện những hạn chế, thiếu sót, có kế hoạch biện pháp sửa chữa khắc phục.

Năm là, phát huy sức mạnh tổng hợp trong đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Là giải pháp quan trọng thể hiện quan điểm sức mạnh tổng hợp trong đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Thực hiện giải pháp này, cần phát huy vai trò của cấp ủy, chỉ huy, các cơ quan chức năng cấp trên trong lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý các TĐBB trong đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS. Phát huy vai trò của các tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân ở các TĐBB trong giáo dục, quán triệt cho HSQBS nắm chắc đường lối, chủ trương của Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước, điều lệnh, điều lệ quân đội, các chế độ, quy định của trung đoàn; thực hiện nghiêm túc, chặt chẽ các hoạt động, nâng cao chất lượng sinh hoạt dân chủ, tổ chức tốt các buổi tọa đàm, trao đổi, diễn đàn thanh niên về kỷ luật; bảo vệ những việc làm tốt cũng như các quyền lợi hợp pháp, lợi ích chính đáng của HSQBS. Phát huy vai trò đơn vị kết nghĩa và các cơ quan, đơn vị trên địa bàn đóng quân để nắm chắc tình hình địa bàn, đề phòng, ngăn ngừa những tác động ảnh hưởng xấu đến HSQBS và môi trường của đơn vị; tổ chức tốt các hoạt động kết nghĩa, giao lưu văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao và các hoạt động khác; định kỳ tổ chức hội nghị đoàn kết quân dân để thông báo tình hình, lấy ý kiến đóng góp của địa phương về chấp hành kỷ luật của HSQBS; thường xuyên trao đổi rút kinh nghiệm trong quá trình hoạt động; khi có vụ việc xảy ra trong quan hệ quân dân phải kịp thời xác minh, kết luận và giải quyết dứt điểm làm trong sạch địa bàn, không để các hiện tượng tiêu cực xã hội xâm nhập vào đơn vị, giữ vững mối đoàn kết quân dân. Nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của HSQBS đảm bảo tốt điều kiện, cơ sở vật chất nơi ăn ở, sinh hoạt, học tập cho HSQBS.

Đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS ở các TĐBB trong quân đội hiện nay có sự tham gia của nhiều tổ chức, lực lượng trong và ngoài quân đội, với chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, mối quan hệ công tác khác nhau. Vì vậy, các chủ thể và lực lượng tham gia cần vận dụng linh hoạt, sáng tạo các giải pháp, không máy móc, giáo điều để mang lại hiệu quả thiết thực trong đổi mới công tác GDRL kỷ luật cho HSQBS ở các TĐBB trong quân đội./

(1) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị Quốc gia - Sự thật, H., T.5, tr.455.